

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัย ผลการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการสำรวจความต้องการของสถานศึกษาที่ต้องการหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์ ว่ามีความต้องการหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในเรื่องใดบ้าง เป็นการศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินผลการใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 1 ผลการสำรวจความต้องการของสถานศึกษาที่ต้องการหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ความต้องการหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังข้อมูลที่น่าสนใจ ในตารางที่ 4 - 5 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไป

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
ผู้บริหารสถานศึกษา	6	1.60
ครูผู้สอน	32	8.51
นักวิชาการท้องถิ่น	23	6.12
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	11	2.93
เจ้าอาวาส	10	2.66
คณะกรรมการหมู่บ้าน	44	11.70
ผู้ปกครอง	186	49.47
นักเรียน, นักศึกษา	64	17.02
รวม	376	100.00

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	64	17.02
ชาย	198	52.66
หญิง	178	47.34
รวม	376	100.00
อาชีพ		
รับราชการ	48	12.77
เกษตรกร	154	40.96
พนักงานบริษัท, ร้านค้า, ห้างหุ้นส่วนจำกัด	18	4.79
รับจ้าง	62	16.49
ค้าขาย	22	5.85
ธุรกิจส่วนตัว	19	5.05
นักเรียน, นักศึกษา	53	14.10
รวม	376	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถม	116	30.85
มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า ปวช.	150	39.89
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า ปวส.	56	14.89
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	44	11.70
ปริญญาโท	9	2.39
ปริญญาเอก	1	0.27
รวม	376	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่าสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 376 คน ส่วนมาก มีสถานภาพเป็นผู้ปกครอง เป็นเพศชาย มีอาชีพเกษตรกร และมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า ปวช.

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการหลักสูตรสาระการเรียนรู้
ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดกาฬสินธุ์ ของกลุ่ม
ตัวอย่าง

หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความต้องการ		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1 หลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์	4.90	0.30	มากที่สุด
2 หลักสูตรพิธีกรรมทางศาสนา	4.10	0.31	มาก
3 หลักสูตรการทอผ้าไหมแพรวา	3.79	0.66	มาก
4 หลักสูตรการทอเสื้อด้วยฝ้าย	3.58	0.72	มาก
5 หลักสูตรงานถัก-สาน-ทอ	3.34	0.71	ปานกลาง
6 หลักสูตรการถนอมอาหาร	3.38	0.85	ปานกลาง
7 หลักสูตรการทำพานบายศรีสู่ขวัญ	3.59	0.67	มาก
8 หลักสูตรการนวดแผนไทย	3.55	0.85	มาก
9 หลักสูตรการทำขนมไทย	3.86	0.73	มาก
10 หลักสูตรการปลูกพืชผักสวนครัว	3.65	0.84	มาก
11 หลักสูตรการตัดเย็บเสื้อผ้า	3.41	0.72	ปานกลาง
12 หลักสูตรดนตรีพื้นบ้านโปงลาง	3.83	0.65	มาก
13 หลักสูตรการเล่านิทานพื้นบ้าน	3.66	0.76	มาก
14 หลักสูตรหมอลำ (เพลงพื้นบ้าน)	3.59	0.93	มาก
15 หลักสูตรเพื่อนภูไทกาฬสินธุ์	3.73	0.64	มาก
16 หลักสูตรการแสดงพื้นบ้าน	3.41	0.77	ปานกลาง
17 หลักสูตรพญา	3.79	0.72	มาก
18 หลักสูตรการเป่าแคน	3.76	0.68	มาก
19 หลักสูตรกีฬาพื้นบ้าน	3.62	0.89	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ในจำนวนหลักสูตรทั้งหมด 19 หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างมีความ
ต้องการหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัด
กาฬสินธุ์ ระดับมากที่สุด 1 หลักสูตร ระดับมาก 14 หลักสูตร และระดับปานกลาง 4 หลักสูตร

หลักสูตรที่ต้องการระดับมากที่สุด คือ หลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 หลักสูตรที่ต้องการระดับมาก 3 อันดับ อันดับแรกคือ หลักสูตรพิธีกรรมทางศาสนา มีค่าเฉลี่ย 4.10 หลักสูตรการทอผ้าไหมแพรวาและหลักสูตรผญา มีค่าเฉลี่ย 3.79 (เท่ากัน) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของจังหวัดกาฬสินธุ์

จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ที่มีผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น มาจัดทำหลักสูตร โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การยกร่างหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์ในระยะแรก โดยผู้วิจัยได้ศึกษาคำนิยามศัพท์เฉพาะ ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความต้องการของสถานศึกษาที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 โดยใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่ได้วิจัยไว้ในบทที่ 2 แล้วนั้น เข้าสู่ที่ประชุมสัมมนาร่วมกันวิพากษ์หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์โดยผู้วิจัยเองเพื่อเป็นแบบฉบับร่าง แล้วส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่จะวิพากษ์หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นอ่านล่วงหน้าก่อนการประชุม วิพากษ์หลักสูตร ประมาณ 2 อาทิตย์

2. นำเสนอหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์ในระยะแรก เพื่อวิพากษ์หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น และให้คำแนะนำโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักปราชญ์ท้องถิ่น เจ้าอาวาส ครู นักวิชาการ ประชาชน คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น จำนวน 12 คน ผู้วิจัยแบ่งให้หนึ่งเป็นกลุ่มย่อยและร่วมกันวิพากษ์หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และนำเสนอผลการเสนอแนะในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Groups) ของตนเองแล้วมาสรุปและอภิปรายผลทั้งหมดในที่ประชุมใหญ่ (Brain Storming)

3. นำผลการเสนอแนะมาปรับปรุงหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำไปทดลองใช้ในระยะที่ 3 ต่อไป

รายละเอียดแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงาน มีดังต่อไปนี้

1. สสำรวจความต้องการของสถานศึกษาที่ต้องการหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์ ว่ามีความต้องการหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในเรื่องใดบ้าง

โดยผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้
ท้องถิ่น จากนั้นนำข้อมูลมาจัดทำแบบสำรวจสอบถามความต้องการหลักสูตรสาระการเรียนรู้
ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นใน
การจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นต่อไป

ผลการวิเคราะห์ความต้องการของสถานศึกษาที่ต้องการหลักสูตรสาระการ
เรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมากที่สุด ในจำนวนหลักสูตร
ทั้งหมด 19 หลักสูตร

กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดกาฬสินธุ์ ระดับมากที่สุด 1 หลักสูตร ระดับมาก 14
หลักสูตร และระดับปานกลาง 4 หลักสูตร หลักสูตรที่ต้องการระดับมากที่สุด คือ หลักสูตร
เมืองกาฬสินธุ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 หลักสูตรที่ต้องการระดับมาก 3 อันดับ อันดับแรกคือ
หลักสูตรพิธีกรรมทางศาสนา มีค่าเฉลี่ย 4.10 หลักสูตรการทอผ้าไหมแพรวาและหลักสูตรพญา
มีค่าเฉลี่ย 3.79 (เท่ากัน) ตามลำดับ

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำ Focus Group ได้มีหนังสือเรียนเชิญ (บวร) ซึ่งออก
ในนามมหาวิทยาลัยให้มาร่วมแสดงความคิดเห็นในการขร่างหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ในขั้นนี้จึงได้เค้าโครงร่างหลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ ขึ้นมาโดยมีรายละเอียด
ตามขั้นตอน ดังนี้

ผลการจัดทำ Focus Group ครั้งที่ 1 ณ หอประชุมโรงเรียนบ้านลาดวิทยา
เสริม อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ในวันพุธที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 เวลา 08.30 – 12.00
น. สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ลำดับที่ 1

ผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่านที่มาเข้าร่วมประชุมในวันนี้ที่
หอประชุมของโรงเรียน โดยได้จัดที่นั่งไว้รองรับตามความเหมาะสม ในตอนเช้าตามกำหนดการ
เริ่ม Focus Group เวลา 08.30 น. บุคคลในกลุ่มเป้าหมาย (บวร) ต่างเริ่มมาร่วมในกิจกรรม ผู้วิจัย
ได้กล่าวต้อนรับ ทักทายปราศรัย อีกครั้งหนึ่ง และได้ให้กำลังใจในการมาทำหน้าที่ในวันนี้ จน
บรรยากาศเป็นกันเองมากขึ้นรู้จักกันทุกคน ต้อนรับด้วยรอยยิ้มและกาแฟอุ่น ๆ ให้เป็นที่
ประทับใจทุกท่าน จนถึงเวลาประมาณ 09.45 น. เริ่มเข้าสู่เรื่องหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
เมืองกาฬสินธุ์ โดยผู้วิจัยได้กล่าวนำถึงเรื่องการลงคะแนน โดยได้ให้คะแนนหลักสูตรสาระการ
เรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ มากที่สุด คือมีค่าเฉลี่ยถึง 4.90 ทุกท่านก็เห็นด้วย ไม่ขัดแย้งและ

ยินดียอมรับเป็นเอกฉันท์เพื่อให้ลูกหลานได้เรียนในเรื่องนี้กันก่อน เพราะเรื่องนี้ก็มีความสำคัญมากต่อจังหวัดกาฬสินธุ์

ลำดับที่ 2

จากนั้นผู้วิจัยสนทนาเรื่อง หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ ซึ่งแจ้งแสดงความคิดเห็น ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ ร่วมกันทุกท่านก็ต่างแสดงความคิดเห็น อาทิ ให้จุดมุ่งหมายหลักสูตรนี้ว่า ควรจะให้นักเรียน ได้รู้เรื่องของภาษาถิ่นให้มาก เช่น ภาษาภูไท ภาษาฮ่อ ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า ควรจะให้นักเรียนได้เรียนเรื่องประเพณีบุญ ฮีต 12 กลอง 14 ด้วย ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า ควรจะให้มีการศึกษาเพิ่มเติมเรื่องของสภาพท้องถิ่น ความเป็นมา บุคคลสำคัญ ของจังหวัดด้วย ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า ควรให้มีกิจกรรมถึงเวดล้อม สัตว์ป่า สัตว์น้ำ และให้ภูมิใจในจังหวัดของตนเอง ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า เรื่องของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ควรเข้าใจในการอนุรักษ์ให้ยั่งยืนด้วย

จากที่มีการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในแง่มุมที่ต่างความคิดต่างมุมมอง ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้รวบรวมของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ได้คือ

เป็นการศึกษาที่จำเป็นอย่างยั้งที่จะต้องเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจ พื้นฐานด้านสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมบุคคลสำคัญในท้องถิ่น และการดำเนินชีวิตของคนในแต่ละท้องถิ่น แนวทางอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

ลำดับที่ 3

จากนั้นผู้วิจัยร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นเรื่อง เนื้อหาสาระหรือกรอบเนื้อหาวิชาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ ควรเป็นอย่างไร ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น หลักสูตรในเรื่องที่จะใช้ทำการเรียนการสอนดีมาก แต่ขอแสดงแนวความคิดว่า ควรให้นักเรียนได้เรียนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ตลอดจนความเป็นมาของชาวจังหวัดกาฬสินธุ์ว่าเป็นมาอย่างไร มาอยู่ที่นี่ได้อย่างไร ผู้วิจัยควรนำมาพัฒนาหลักสูตรให้นักเรียนศึกษาให้ครบ ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า เนื้อหาสาระควรให้เรียนเรื่อง ประเพณีผูกเสี่ยว ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีแข่งเรือยาว หรือประเพณีทุกประเพณีเพื่อลูกหลานจะได้มีจิตสำนึกร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมของตนเอง ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า

เนื้อหาสาระควรให้เรียนเรื่อง เมืองฟ้าแดดสงยาง พระธาตุยาคู สิ่งโบราณต่างๆ ควรเรียนให้ครบ และควรนำนักเรียนไปชมหรือทัศนศึกษานอกสถานที่ด้วย ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า เนื้อหาสาระควรให้เรียนเรื่อง คนผู้ไท คนลาว รวมทั้งอำเภอต่างๆ ที่อยู่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ การอพยพของชาวกาฬสินธุ์ ความเป็นมาของจังหวัด การต่อสู้ให้ได้มาซึ่งเมืองนี้ เป็นอย่างไร ควรบรรจุในหลักสูตรเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนด้วย เพราะจะทำให้ นักเรียนเกิดความรักในจังหวัดตนเอง ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า เนื้อหาสาระควรให้เรียนเรื่อง สังคมคนยุคก่อน เพื่อเปรียบเทียบกับสังคมในยุคปัจจุบัน เศรษฐกิจ วิถีชีวิตทุกด้าน และพวกคนตรีโป่งกลาง ฝ่าไหมแพรวา สิ่งที่ยื่นชื่อของจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า เนื้อหาสาระควรให้เรียนเรื่อง การอนุรักษ์ธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ภาพวิถีชีวิตของชาวจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งยุคอดีตจนถึงยุคปัจจุบัน

จากที่มีการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในแง่มุมที่ต่างความคิดต่างมุมมอง ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ขยของเนื้อหา กรอบเนื้อหาวิชาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ได้คือ

เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของท้องถิ่นและอาณาจักร โบราณที่เกี่ยวข้อง ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและศิลปะพื้นบ้าน บุคคลสำคัญของท้องถิ่น และการดำเนินชีวิต เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทั้งธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรม ที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจ เกิดความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่นของตน และเกิดจิตสำนึกในการร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมของท้องถิ่น จากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทโดยรอบ ผู้วิจัยสามารถกำหนดหรือวางกรอบเนื้อหาสาระของหลักสูตร ได้ดังนี้

สำหรับกรอบเนื้อหา ได้แบ่งกรอบเนื้อหาเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งออกได้ทั้งหมด 9 หน่วยการเรียนรู้ คือ

- หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ปฐมนิเทศเกี่ยวกับท้องถิ่นศึกษา
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ของจังหวัดกาฬสินธุ์
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ประวัติความเป็นมาของจังหวัดกาฬสินธุ์
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 อาณาจักร โบราณ โบราณสถาน โบราณวัตถุของจังหวัดกาฬสินธุ์
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ขนบธรรมเนียม ประเพณี ของจังหวัดกาฬสินธุ์
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 วัฒนธรรมและศิลปะพื้นบ้าน ของจังหวัดกาฬสินธุ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญในท้องถิ่น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ภาพสังคม เศรษฐกิจและวิถีการดำเนินชีวิต ของ
 จังหวัดกาฬสินธุ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

ลำดับที่ 4

จากนั้นผู้วิจัยร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ ควรเป็นอย่างไร ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีลักษณะให้นักเรียนได้ศึกษาของจริง เช่น เรียนเกี่ยวกับเรื่องไคโนเสาร์ ควรจะนำนักเรียน ไปทัศนศึกษานอกสถานที่ ที่ได้จัดไว้ต้อนรับ เพราะจะได้ผลคุ้มค่า ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีลักษณะให้นักเรียนได้เรียนในลักษณะของการทำโครงการ เพราะจะได้ประสบการณ์ครบวงจร ผู้เข้าร่วมร่วมแสดงความคิดเห็นว่า ควรให้นักเรียนได้เรียนเป็นหน่วยการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียน ควรกำหนดประเด็นศึกษาไว้ ให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ ในขณะที่เดียวกันควรให้ทำแบบฝึกทักษะเป็นกิจกรรม ที่จัดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดประสบการณ์เรียนรู้ ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อที่ครูผู้สอนจะได้ทราบภูมิรู้ของนักเรียนแต่ละคน และครูจะสามารถช่วยและดูแลนักเรียนได้เป็นอย่างดี ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า ควรให้นักเรียนหาความรู้ทางอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย และควรให้การบ้านมาก ๆ เพราะจะได้ฝึกนักเรียนให้เป็นบุคคลที่ยั่งยืน

จากที่มีการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในแง่มุมที่ต่างความคิดต่างมุมมอง ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้รวบยอดของกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ได้คือ หลักสูตรประกอบการเรียนและแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ในการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. เอกสารประกอบการเรียนจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 9 หน่วยการเรียนรู้ จัดแบ่งเนื้อหาครอบคลุมคำอธิบายรายวิชา โดยนำเสนอความรู้เพื่อให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น ของจังหวัดกาฬสินธุ์

2. แบบฝึกทักษะการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 9 ชุด แต่ละชุดได้กำหนดแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ให้นักเรียนศึกษาความรู้ในเอกสารประกอบการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

2.2 กิจกรรมการเรียนได้กำหนดประเด็นศึกษาไว้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

2.3 แบบฝึกทักษะการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและจุดประสงค์นำทางเพื่อให้นักเรียนปฏิบัตินั้นในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อฝึกทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน

2.4 แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย หน่วยการเรียนรู้ละ หนึ่งชุด รวม 9 ชุด

ลำดับที่ 5

จากนั้นผู้วิจัยร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็น ถึงแนวทางการวัดผลและประเมินผล ว่าหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ ควรเป็นอย่างไร ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า ควรวัดให้ครอบคลุม ทั้ง 3 ด้าน คือด้านความรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติ และด้านเจตคติ ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า วัด โดยให้นักเรียนได้แสดงออกให้มากที่สุด และควรมีการทดสอบแบบอภิปรายกลุ่มด้วย ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่า ให้นักเรียนได้แสดงออกทางด้านการทำโครงการ ซึ่งเป็นการวัดผลที่วิธีหนึ่ง

จากที่มีการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในแง่มุมที่ต่างความคิดต่างมุมมอง ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ รวบรวมของการวัดผลและประเมินผล หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ ได้คือ เรื่องการวัดผลและประเมินผลก็จะให้ครอบคลุมพฤติกรรมของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะการปฏิบัติ และด้านเจตคติ สำหรับเรื่องเครื่องมือการวัด ก็มีทั้งข้อสอบที่เป็นอัตนัยและปรนัย คณะเล็งตามความเหมาะสมในหน่วยการเรียนนั้น ๆ ทั้งนี้ก็มุ่งส่งเสริมความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและพฤติกรรมที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืนของนักเรียนนั่นเอง

หลังจากที่ผู้เข้าร่วมทุกท่าน ร่วมแสดงความคิดเห็นครบทุกประเด็นแล้ว ผู้วิจัยได้สรุปผล การดำเนินงานทั้ง 5 ประเด็น เพื่อทบทวนอีกครั้งหนึ่ง ทุกท่านที่มีร่วมแสดงความคิดเห็นในครั้งนี้ล้วนพึงพอใจกันทุกฝ่าย หลังจากนั้นก็สิ้นสุดในการทำ Focus Group ครั้งที่ 1 จึงขอขอบพระคุณทุกท่านที่มาร่วมกิจกรรมงานวันนี้ และขอเรียนเชิญทุกท่านอ้อมรอยกับอาหารมื้อเที่ยงนี้ ขอขอบคุณครับ

รายนามบุคคลที่เข้าร่วม Focus Group ครั้งที่1 ที่ทำให้ได้เค้าโครงร่างหลักสูตร
 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ในเบื้องต้น ได้แก่

1. พระภิกษุวัชรกร สารทโร พระภิกษุสงฆ์เจ้าคณะตำบลหลักเมือง
อำเภออมลาคไสย
2. พระอธิการอ่อน รักจิตตธัมโม พระภิกษุสงฆ์วัดบ้านลาด ตำบลหลักเมือง
3. นายเตียง นันทะเขต ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียน
บ้านลาดวิทยาเสริม
4. นายสุจิต วันชูพริ้ง ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ปกครอง/ชุมชน/ชาวบ้านลาด
5. นายบุรีวัฒน์ รัตนวิวัฒน์ ผู้ช่วยผู้ใหญ่/ผู้ปกครอง/ชุมชน/ชาวบ้านลาด
6. นายลิขิต ชันประกอบ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ปกครอง/ชุมชน/ชาวบ้านลาด
7. นายประสาธ ชันประกอบ อบต.หลักเมือง อำเภออมลาคไสย จังหวัด
กาฬสินธุ์
8. นายสมศรี คอนกระจำง อบต.หลักเมือง อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
9. นายแก้ว เข้มศรี แพทย์ประจำตำบลหลักเมือง อำเภออมลาคไสย
10. นายบุญมี ชันโอฬาร ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ปกครอง/ชุมชน/ชาวบ้านลาด
11. นายเสกสรร แนนเนียน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ปกครอง/ชุมชน/ชาวบ้านลาด
12. นายเหรียญ สารผล อบต.หลักเมือง อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
13. นายบุญธรรม ศรีมะโร อบต.หลักเมือง อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
14. นางณัฐชยา บุญเรือน อาสาพัฒนาหลักเมือง อำเภออมลาคไสย
15. นายเอ็ด ไชยคำมิ่ง คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
16. นายประพันธ์ แสงสว่าง ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
17. นายทองดี สิงกันยา ครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
18. นายไมตรี นาดมทอง ครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
19. นางผการัตน์ ชำนาญมาก ครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
20. นายรัศมี บัวหาญ ครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
21. นางส่องศรี ลาสงยาง ครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
22. เด็กหญิงสุจินดา จำบุญ นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
23. เด็กหญิงอินทอร คงตรง นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
24. เด็กชายวสันต์ ดอนสินเพิ่ม นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
25. เด็กชายมณฑล กลิ่นผักแว่น นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม

26. เด็กชาวยรวุฒิ ปัญญารมย์ นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
 27. นายไพฑูรย์ คำภักดี ครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
 28. นางประนอม แสงสว่าง ครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
 29. นายสุวรรณหพ แจกกระทอก ครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
 30. นายวารินทร์ คอกนารี ผู้วิจัย
- จากนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์

หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์

เป้าหมาย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดกาฬสินธุ์
วิทยากร/ผู้สอน	ผู้วิจัยและครูในโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม
หลักสูตร	ได้จัดแบ่งจำนวนเวลาเรียนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง เท่ากับ 20 ชั่วโมง 20 สัปดาห์ ต่อ 1 ภาคเรียน จำนวน 0.5 หน่วย การเรียน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเรื่อง ท้องถิ่นของเรา รายวิชาสาระเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ความสำคัญโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของท้องถิ่นและอาณาจักร โบราณที่เกี่ยวข้อง ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และศิลปะพื้นบ้าน บุคคลสำคัญของท้องถิ่น และการดำเนินชีวิตเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทั้ง ธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรม ที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น มีความ

ภาคภูมิใจเกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่นของตน และเกิดจิตสำนึกในการร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมของท้องถิ่น

คำชี้แจงการใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์

เอกสารประกอบการเรียนจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 9 หน่วยการเรียนรู้ โดยจัดแบ่งเนื้อหาครอบคลุมคำอธิบายรายวิชา ได้นำเสนอความรู้ เพื่อให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ และได้จัดแบ่งจำนวนเวลาเรียนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง เท่ากับ 20 ชั่วโมง 20 สัปดาห์ ต่อ 1 ภาคเรียน จำนวน 0.5 หน่วยการเรียนรู้ ตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลาง และได้กำหนดเวลาเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ปฐมนิเทศเกี่ยวกับท้องถิ่นศึกษา จำนวน 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ท้องถิ่นศึกษา หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่นที่ใดท้องถิ่นหนึ่งโดยเฉพาะ โดยกำหนดขอบเขตเฉพาะจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานของท้องถิ่นเพื่อเกิดความรักและเกิดจิตสำนึกรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนและรู้แหล่งสืบค้นข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับท้องถิ่น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

มีความรู้ความเข้าใจขอบข่ายเนื้อหาการศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่น(จังหวัดกาฬสินธุ์) ความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่นและรู้จักวิถีในการศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

จังหวัดกาฬสินธุ์ตั้งอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม อุบลราชธานี สกลนคร และขอนแก่น ลักษณะภูมิประเทศมีความแตกต่าง สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ตอน คือ ตอนบน มีลักษณะเป็นเทือกเขาและป่าทึบ ตอนกลาง มีลักษณะเป็นเนินเขา สลับกับป่าโปร่งและทุ่งราบ ตอนล่าง เป็นที่ราบต่ำ ลักษณะภูมิอากาศ มีสภาพอากาศร้อนและแห้งแล้ง ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญคือ ป่าไม้ สัตว์ป่า และแร่ธาตุ นอกจากนี้ยังมีสภาพพื้นที่สวยงามตามธรรมชาติเหมาะกับการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

อธิบายสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น ได้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ประวัติความเป็นมาของจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

กาฬสินธุ์เป็นจังหวัดเก่าแก่จังหวัดหนึ่งที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน บรรพบุรุษชาวกาฬสินธุ์เป็นกลุ่มชนเชื้อสายลาวอพยพมาจากนครเวียงจันทน์ โดยมีท้าวโสมพะมิตรเป็นหัวหน้าได้เข้ามาตั้งบ้านเรือนบริเวณแก่งสำโรงอันเป็นที่อุดมสมบูรณ์ ต่อมารัชกาลที่ 1 ได้ยกฐานะบ้านแก่งสำโรงขึ้นเป็นเมืองพระราชทานนามเมืองว่า “เมืองกาฬสินธุ์” เมื่อ พ.ศ. 2336 และโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งท้าวโสมพะมิตรเป็น “พระยาชัยสุนทร” เจ้าเมืองกาฬสินธุ์ และมีความเจริญรุ่งเรืองเรื่อยมา ปัจจุบันแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 18 อำเภอ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

บอกประวัติความเป็นมาของจังหวัดกาฬสินธุ์และประวัติอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ได้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 อาณาจักรโบราณ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

บริเวณจังหวัดกาฬสินธุ์เคยเป็นที่ตั้งชุมชน โบราณอันแสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีตอยู่หลายแห่ง เช่น เมืองภูซางแล่น เมืองกุคตินารายณ์ เมืองแซงบาดาล เมืองท่าขอนยาง เมืองเหล่านี้นี้เคยเป็นเมืองบริวารของเมืองกาฬสินธุ์และนอกจากนั้นยังมีเมืองโบราณในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีความสำคัญต่อการศึกษาด้าน โบราณคดี ประวัติศาสตร์ อารยธรรม การตั้งถิ่นฐานของผู้คนครั้งอดีตในบริเวณแห่งนี้เป็นอย่างมากคือ “เมืองฟ้าแดดสงยาง” ซึ่งเป็นเมือง โบราณในสมัยทวารวดี ซึ่งเจริญรุ่งเรืองอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 12-16 ซึ่งปรากฏหลักฐานมีซากโบราณสถานและ โบราณวัตถุเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นยังพบโบราณสถาน โบราณวัตถุอื่น ๆ ในบริเวณจังหวัดกาฬสินธุ์อีกหลายแห่ง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

บอกประวัติความเป็นมาของอาณาจักร โบราณ โบราณสถาน โบราณวัตถุ สำคัญที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ได้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ขนบธรรมเนียม ประเพณี ของจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ประเพณี คือ สิ่งดั้งเดิมที่คนในสังคมยึดถือเป็นแบบอย่าง มีการปฏิบัติสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ จารีตประเพณี (ฮีด) ขนบประเพณี และธรรมเนียมประเพณีชาวกาฬสินธุ์ได้ยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นของคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) โดยทั่วไปคือ ฮีดสิบสอง นอกจากนั้นยังมีประเพณีเฉพาะที่ถือปฏิบัติในจังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ประเพณีมหารกรรมโปงลาง แพรวา ประเพณีแข่งกลองเสี่ยง เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

บอกขนบธรรมเนียม ประเพณีของท้องถิ่นได้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 วัฒนธรรมและศิลปะพื้นบ้าน ของจังหวัดกาฬสินธุ์
จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

วัฒนธรรม คือ สิ่ง que แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์ ที่สะสมกันมาเป็นเวลานานจนกลายเป็นแบบอย่าง แนวปฏิบัติในวิถีชีวิต ซึ่ง โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น วัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมที่สนองตอบด้านจิตใจ ชาวกาฬสินธุ์มีวัฒนธรรมที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ ที่ควรค่าแก่การจรรโลงไว้

ศิลปะพื้นบ้านคือ ผลงานที่ผลิตคิดขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น เกิดเป็นผลงานที่มีคุณค่าด้านประโยชน์ใช้สอย ความงาม และสนองตอบด้านจิตใจ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้คือ ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน ดนตรีการแสดงพื้นบ้าน และวรรณกรรมพื้นบ้าน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

มีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมและศิลปะพื้นบ้านของท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญในท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

บุคคลสำคัญในท้องถิ่นคือ บุคคลผู้ที่มีที่อยู่อาศัย หรือทำงานในท้องถิ่นนั้น ซึ่งเป็นผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่น มีความซื่อสัตย์ เสียสละ เห็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ประพฤติอยู่ในกรอบแห่งศีลธรรมและกฎหมายบ้านเมือง ตลอดจนมีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีงาม สมควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

บอกประวัติบุคคลสำคัญในท้องถิ่น ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ได้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 สภาพสังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการดำเนินชีวิตของชาว
กาฬสินธุ์ จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต ของชาว
กาฬสินธุ์ เป็นผลมาจากสภาพธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี
วัฒนธรรมและหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือหล่อหลอมเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
ตลอดจนการอยู่ร่วมกันในสังคม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

บอกสภาพสังคม เศรษฐกิจและวิถีการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ได้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การอนุรักษ์วัฒนธรรม
ท้องถิ่น จำนวน 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งประกอบด้วยทรัพยากรป่า ทรัพยากรแร่ธาตุ
ทรัพยากรดิน และทรัพยากรน้ำ ตลอดจนวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นสิ่งที่มีความค่า ที่ประชาชนใน
ชุมชนทุกคนจะต้องร่วมมือกันในการอนุรักษ์ให้คงอยู่ชุมชนและท้องถิ่น เป็นมรดกแก่อนุชน
รุ่นหลังต่อไป

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

มีความรู้ความเข้าใจขอบข่ายเนื้อหาการศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่น (จังหวัด
กาฬสินธุ์) ความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่นและรู้จักกลวิธีในการศึกษาเกี่ยวกับ
ท้องถิ่น

2. หลังจากได้เค้าโครงร่างหลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ในเบื้องต้นแล้วและผู้วิจัยได้มีการ
นำเสนอหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารหลักสูตร
แม่บท อย่างละ 1 ชุด ให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการ
วิพากษ์

จากนั้นผู้วิจัยได้นำเสนอหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น(หลักสูตรเมือง
กาฬสินธุ์)แผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารหลักสูตรแม่บท อย่างละ 1 ชุด ในเบื้องต้น มา

ระดมสมองเพื่อวิพากษ์หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น และให้คำแนะนำโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 12 ท่าน ในวันอังคารที่ 28 กันยายน 2553 ณ ห้องประชุม 321 ชั้น 2 อาคารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เวลา 08.00 – 12.00 น. ผู้วิจัยได้จัดห้องประชุมไว้ต้อนรับ จากนั้นผู้วิจัยแบ่งให้หนึ่งเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้ทุกท่านได้ร่วมกันวิพากษ์หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (หลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์) แผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารหลักสูตรแม่บท อย่างละ 1 ชุด ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และนำเสนอผลการเสนอแนะในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของตนเอง แล้วมาสรุปและอภิปรายผลทั้งหมดในที่ประชุมใหญ่ (Brain Storming) และนำผลการเสนอแนะมาปรับปรุงหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น(หลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์) แผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารหลักสูตรแม่บท อย่างละ 1 ชุด ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปทดลองใช้ในระยะเวลาที่ 3 ต่อไป

ผู้เข้าร่วมวิพากษ์การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ ครั้งที่ 2 ประกอบด้วย

1. ดร.นิคม ชมภูหลง รองหัวหน้าสำนักงานสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 (ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร) วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม
2. รศ.ดร.ณรงค์ฤทธิ์ โสภานักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
3. ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
4. ดร.สมปอง ศรีกัลยา นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
5. ดร.ศักดิ์พงษ์ หอมหวล นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
6. ผศ.ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
7. ดร.ภูษิต บุญทองถึง ประธานนักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
8. นายสุนทร สุรวาทกุล นักศึกษาปริญญาเอกสาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

9. นายเดชศักดิ์ โพธิ์ศรี นักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิทยาศาสตร์การพัฒนากฎหมาย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

10. นายกรกฎ เข้มพิลา นักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิทยาศาสตร์การพัฒนากฎหมาย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

11. นางมัทฉิมินต์ มูลศรีสุข นักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิทยาศาสตร์การพัฒนากฎหมาย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

12. นางพิสมัย จำนงพิศ นักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิทยาศาสตร์การพัฒนากฎหมาย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิพากษ์หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (หลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์) แผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารหลักสูตรแม่บท อย่างละ 1 ชุด พร้อมข้อเสนอแนะและการเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม ของผู้เข้าร่วมวิพากษ์หลักสูตรทุกท่าน พอสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น คือหลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ จะต้องระบุเรื่องที่ต้องการพัฒนาหรือให้มีขึ้นเป็นเรื่อง ๆ ถึงจะมีคุณค่า และควรเจาะลึกลงไปในแต่ละอำเภอจะ ได้เห็นภาพลักษณ์ที่ชัดเจนงานวิจัยเรื่องนั้นก็จะมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ข้อสำคัญต้องทำให้ละเอียด

2. เมื่อเรียนหลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ในระดับชั้นที่ต่างกันควรให้มีกิจกรรมที่แตกต่างกันด้วยเพราะว่าการพัฒนาของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นย่อมไม่เท่ากันเป็นธรรมดา และควรเพิ่มกิจกรรมเสริมเพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จากการเรียนหลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์อย่างเต็มความสามารถ

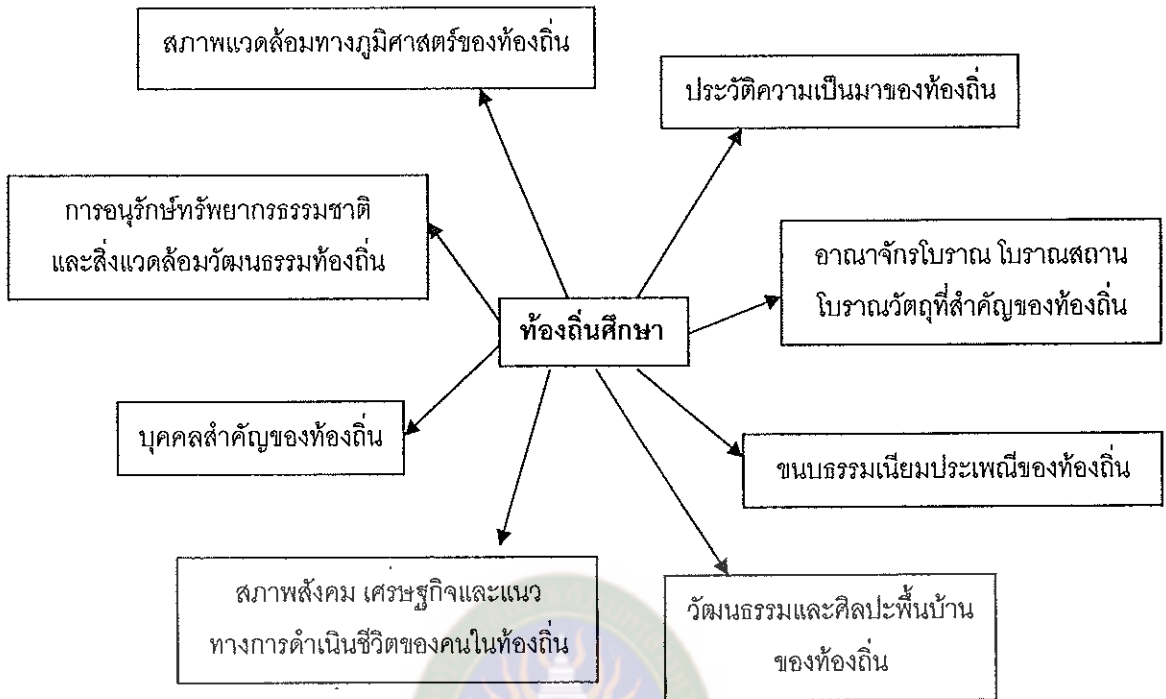
3. หลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ควรแบ่งเป็นหลาย ๆ รูปแบบ ทั้งนี้ควรปรับหรือยืดหยุ่นเนื้อหาในแต่ละบท แต่ละตอนให้สนุกสนาน น่าเข้าใจ ที่จะศึกษาเล่าเรียนไม่ว่าจะศึกษาในห้องเรียนหรือศึกษานอกห้องเรียน ข้อสำคัญควรศึกษาให้ถึงแก่นในเรื่องนั้น ๆ ด้วย และงานของผู้วิจัยคือต้องการสร้างความรักในมาตุภูมิหรือในท้องถิ่นและต้องการส่งเสริมและพัฒนาให้เยาวชนของท้องถิ่นรู้จักเรื่องของท้องถิ่นตนเอง เพื่อจะได้มีความสำนึกรักในบ้านเกิดของตน

4. หลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ควรเป็นหลักสูตรในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จัดอยู่ในสาระเพิ่มเติม เพราะได้เนื้อหาของหลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ มาจากการออกแบบสำรวจในระยะที่ 1 หลังจากนั้นก็นำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยต้องเตรียมวิธีการหรือกระบวนการใหม่ ๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับเยาวชน อันถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาบุคคลในชาติ

5. การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อให้เยาวชนในท้องถิ่นได้ศึกษาเล่าเรียน นับว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ควรปลูกฝังความรักในเยาวชน ทำให้เยาวชนทราบประวัติและสำนึกกรักที่มาใน ท้องถิ่นของตนเอง ถ้านำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นมาใช้ในกระบวนการยุทธศาสตร์ คำนับว่าเป็นงานวิจัยที่เชื่อมโยงที่รู้จักการประยุกต์หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นมาพัฒนาตามกระบวนการยุทธศาสตร์ นั้นเอง

6. หลังจากที่นักเรียนได้ศึกษาภาคทฤษฎีของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในห้องเรียนแล้ว สถานศึกษาหรือคณะครูครุที่จะหาเวลานำนักเรียนที่เรียนในหลักสูตรนี้ไปทัศนศึกษานอกสถานที่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามสถานที่ที่สำคัญ อาทิ เมืองฟ้าแดดสงยางพิพิชภัณฑ์ไค โนเสาร์ หรือแหล่งผลิตผ้าไหมแพรวที่บ้าน โพน เพื่อที่นักเรียนจะได้เปิดโลกทัศน์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อันจะทำให้ได้รับประสบการณ์อย่างสมบูรณ์ ถึงเรื่องที่ได้เรียนมา

จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลจากการเสนอแนะในที่ประชุมเชิงปฏิบัติการ มาปรับปรุงเรื่องมือของตน ทั้ง 3 ชุด คือ ชุดเอกสารหลักสูตรแม่บท ชุดเอกสารประกอบการเรียนหลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ ชุดแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ อาจกล่าวโดยสรุปว่าหลังจากผู้วิจัยได้นำร่างชุดเอกสารประกอบการเรียนหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์ ชุดเอกสารหลักสูตรแม่บท ชุดแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ ที่ผู้วิจัยได้ยกร่างไว้เบื้องต้น เสนอผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นได้วิพากษ์หลักสูตรดังกล่าวแล้ว จึงได้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังแผนภาพที่ 16

แผนภาพที่ 16 แสดงขอบข่ายเนื้อหา การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับหลักสูตรสาระการเรียนรู้
ท้องถิ่นเมืองกาฬสินธุ์

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินผลการใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดกาฬสินธุ์

หลังจากผู้วิจัย ได้ ชุดเอกสารหลักสูตรแม่บท ชุดเอกสารประกอบการเรียนหลักสูตร
เมืองกาฬสินธุ์ และชุดแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ ทั้ง 3 ชุด ในระยะที่ 2 แล้ว
ผู้วิจัยได้นำชุดเอกสารหลักสูตรแม่บท ชุดเอกสารประกอบการเรียนหลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์
ชุดแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ ทั้ง 3 ชุด ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนเป้าหมาย คือ โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง
อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research) ผู้วิจัยได้
เลือกสถานศึกษาดังกล่าวเป็นโรงเรียนเป้าหมาย ในการใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยเหตุผลดังนี้

1. เป็นสถานศึกษาที่มีความต้องการที่จะทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้
ท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เป็นสถานศึกษาที่บุคลากรมีความต้องการ และตั้งใจจริงที่จะทดลองใช้

หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอย่างแท้จริง

3. เป็นสถานศึกษาที่ผู้วิจัยปฏิบัติงาน ผู้วิจัยสามารถติดต่อ ประสานงาน ติดตาม ผลการใช้ หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัดกาฬสินธุ์ ภายใน 4 เดือน เพื่อให้ สถานศึกษาเข้าใจในหลักสูตรที่ใช้เป็นอย่างดี ภายใน 4 เดือน ได้

ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุดเอกสารหลักสูตรแม่บท ชุดเอกสารประกอบการ เรียนหลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ และชุดแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรเมืองกาฬสินธุ์ ทั้ง 3 ชุด มา จัดอบรมพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาความสามารถในการถ่ายทอด ความรู้ให้กับนักเรียนและการเรียนรู้ การพัฒนาขีดความสามารถในการสอนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน เข้ามาดำเนินการใน โรงเรียนที่เป็น โรงเรียนเป้าหมาย โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. การฝึกอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ปฐมนิเทศเกี่ยวกับท้องถิ่นศึกษา หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สภาพแวดล้อมทาง ภูมิศาสตร์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ประวัติความเป็นมาของจังหวัดกาฬสินธุ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 อาณาจักร โบราณ โบราณสถาน โบราณวัตถุที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ขนบธรรมเนียม ประเพณี ของจังหวัดกาฬสินธุ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 วัฒนธรรม และศิลปะพื้นบ้าน ของจังหวัดกาฬสินธุ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญใน ท้องถิ่น ของจังหวัดกาฬสินธุ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 สภาพสังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการ ดำเนินชีวิต ของชาวกาฬสินธุ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นโดยดำเนินการฝึกอบรมทั้ง 9 หน่วยการเรียนรู้ ในวันที่ 30 - 31 ตุลาคม 2553 ณ หอประชุม โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เข้ารับการอบรมเป็นครูของ โรงเรียนบ้านลาดวิทยาคม ซึ่งเป็น โรงเรียน เป้าหมาย จำนวน 1 คน

ตารางที่ 6 ตารางการฝึกอบรมหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นของจังหวัดกาฬสินธุ์

หลักสูตรการอบรม	สถานที่อบรม	วัน/เดือน/ปี	ผู้ให้การ อบรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ปฐมนิเทศเกี่ยวกับ ท้องถิ่นศึกษา	ห้องประชุม โรงเรียนบ้าน	30 - 31 ต.ค. 2553	ผู้วิจัยและ ผู้อำนวยการ โรงเรียนคือ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สภาพแวดล้อมทาง ภูมิศาสตร์ของจังหวัดกาฬสินธุ์	ลาดวิทยาเสริม		โรงเรียนคือ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ประวัติความเป็นมา ของจังหวัดกาฬสินธุ์	ตำบลหลักเมือง		นาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 อาณาจักร โบราณ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่สำคัญของ จังหวัดกาฬสินธุ์	อำเภอกมลาไสย		ประพันธ์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ขนบธรรมเนียม ประเพณีของจังหวัดกาฬสินธุ์	จังหวัดกาฬสินธุ์		แสงสว่าง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 วัฒนธรรม และศิลปะ พื้นบ้านของจังหวัดกาฬสินธุ์			
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญใน ท้องถิ่น ของจังหวัดกาฬสินธุ์			
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 สภาพสังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการดำเนินชีวิต ของจังหวัด กาฬสินธุ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ การอนุรักษ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น			

2. การฝึกปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอน ผู้วิจัยได้กำหนดการฝึกปฏิบัติ
ดังนี้ คือ การถ่ายทอดเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยยึดนักเรียนสำคัญที่สุด เพื่อให้การจัด
กิจกรรมทุกกิจกรรมสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง กำหนดเป็นวันเสาร์ที่ 30 ตุลาคม 2553
ทั้งภาคเช้าและภาคบ่าย ในการฝึกปฏิบัติจะจำลองจากข้อมูลจริงและเน้นการปฏิบัติจริง เพื่อให้

ครูผู้สอนได้นำข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงก่อนการทดลองมาทำการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนในภาคปฏิบัติ เมื่อทำการฝึกปฏิบัติเสร็จแล้ว สามารถนำเอาแผนการปฏิบัติดังกล่าวไป ใช้ และผู้วิจัยจะได้ติดตามให้ข้อเสนอแนะเป็นระยะ ๆ จนกว่าจะสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับ นักเรียน ได้เป็นอย่างดี

3. การทัศนศึกษาดูงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานที่สำคัญในหน่วยการ เรียนแต่ละหน่วย จะเป็นการสร้างแรงจูงใจและประสบการณ์ที่ดีให้กับครูผู้สอน กำหนดเป็น วันอาทิตย์ที่ 31 ตุลาคม 2553 ทั้งภาคเช้าและภาคบ่าย จนทำให้ผลการดำเนินงานในการศึกษา ดูงานครั้งนี้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ได้ข้อคิด คำแนะนำอันจะนำมาเป็นแนวทางในการ พัฒนาด้านการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี พร้อมกับมีแผนงานการพัฒนาความรู้ในทุกหน่วย การเรียนรู้ของนักเรียนในจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อที่จะทำให้นักเรียน ได้มีเวทีในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกันในการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาความรู้ให้กับทุกคนและให้เกิดความ ยั่งยืนตลอดไป

หลังจากผู้วิจัย ได้ทำการทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดกาฬสินธุ์ครบ 4 เดือน ในเดือนมีนาคม 2554 ผู้วิจัยจึงทำการ ประเมินผลการทดลองหลักสูตรด้วยผลการเรียนของนักเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 7 ผลการทดสอบคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ของจังหวัดกาฬสินธุ์ โรงเรียนบ้านลาควิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภอกมลาไสย
จังหวัดกาฬสินธุ์

เลขที่	ความรู้		ทักษะปฏิบัติ		เจตคติ		
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปล ผล
1	40	46	20	29	4.38	0.70	ดี
2	42	52	22	28	4.25	0.59	ดี
3	38	46	21	30	4.00	0.91	ดี
4	34	44	20	30	4.00	0.96	ดี
5	36	52	20	28	4.25	0.54	ดี
6	40	46	20	31	4.38	0.87	ดี
7	42	52	21	30	4.50	0.85	ดี
8	32	40	20	28	4.38	0.87	ดี
9	40	56	21	30	4.63	0.74	ดีมาก
10	38	58	22	29	4.75	0.59	ดีมาก
11	44	56	21	28	4.38	0.98	ดี
12	40	52	20	29	4.50	0.75	ดี
13	32	42	21	30	4.25	0.98	ดี
14	42	54	22	30	4.00	0.82	ดี
15	44	54	21	29	4.63	0.63	ดีมาก
16	40	56	22	28	4.50	0.72	ดี
17	36	58	21	30	4.38	0.98	ดี
18	40	52	20	29	4.25	0.81	ดี
19	32	54	20	29	4.13	0.82	ดี
20	32	42	20	30	4.38	0.98	ดี
\bar{X}	38.20	49.20	20.75	30.80	4.34		มาก
S.D.	4.04	7.82	1.20	1.64	0.80		

ตารางที่ 8 ผลการทดสอบคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของจังหวัดกาฬสินธุ์ โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

เลขที่	ความรู้		ทักษะปฏิบัติ		เจตคติ		
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
1	38	52	20	30	4.13	0.85	ดี
2	32	52	21	31	4.50	0.60	ดี
3	30	46	20	29	4.38	0.77	ดี
4	38	42	21	30	4.00	0.82	ดี
5	34	46	21	30	4.75	0.59	ดีมาก
6	36	46	20	29	4.63	0.59	ดีมาก
7	42	56	20	28	4.38	0.93	ดี
8	40	46	21	30	4.25	0.90	ดี
9	34	48	22	29	4.50	0.85	ดี
10	40	54	21	28	4.63	0.63	ดีมาก
11	36	44	21	29	4.25	0.84	ดี
12	31	51	20	29	4.38	0.67	ดี
13	35	44	21	28	4.25	0.67	ดี
\bar{X}	35.69	47.08	20.15	31.31	4.38		มาก
S.D.	3.81	6.36	.99	1.38	0.75		

ตารางที่ 9 ผลการทดสอบคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของจังหวัดกาฬสินธุ์ โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

เลขที่	ความรู้		ทักษะปฏิบัติ		เจตคติ		
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
1	40	48	20	30	4.38	0.63	ดี
2	38	46	21	31	4.25	0.74	ดี
3	32	48	22	30	4.00	0.75	ดี
4	34	46	20	29	4.00	0.64	ดี
5	38	44	20	28	4.25	0.98	ดี
6	36	50	21	28	4.38	0.81	ดี
7	40	46	21	29	4.50	0.51	ดี
8	36	46	22	30	4.38	0.54	ดี
9	40	46	22	31	4.63	0.70	ดีมาก
10	36	49	20	30	4.75	0.49	ดีมาก
11	38	39	20	31	4.38	0.81	ดี
12	42	55	20	31	4.50	0.78	ดี
13	36	50	21	31	4.25	0.78	ดี
14	36	46	22	30	4.00	0.75	ดี
15	35	50	21	29	4.63	0.81	ดีมาก
16	37	49	20	28	4.50	0.64	ดี
17	32	46	22	28	4.38	0.74	ดี
18	34	47	22	29	4.25	0.74	ดี
19	35	50	21	30	4.38	0.63	ดี
\bar{X}	35.58	44.84	20.53	34.16	4.36		มาก
S.D.	4.14	7.20	.51	1.42	0.71		

จากตารางที่ 6,7,8 หลังจากได้ข้อมูลคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของนักเรียนโรงเรียนเป้าหมาย ทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทางสถิติโดยใช้วิธีของวิลค็อกซัน เรียกว่า The Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Rank Test สำหรับการวัดผลทางด้านเจตคติจะมีเฉพาะหลังการเรียนเท่านั้นทั้ง 3 ระดับ ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ผลการทดสอบความรู้ (Knowledge) คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้สถิติของวิลค็อกซัน The Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Rank Test

	N	\bar{X}	S.D.	Z	Sig
ก่อนเรียน	20	38.20	4.04	-3.357	0.001*
หลังเรียน	20	49.20	7.82		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 ผลการทดสอบความรู้ (Knowledge) โดยใช้สถิติของวิลค็อกซัน ผู้วิจัยดำเนินการ โดยแสดงค่าเปรียบเทียบผลการทดสอบความรู้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ก่อนการเรียนและหลังการเรียน พบว่า ผลการทดสอบความรู้คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการทดสอบคะแนนหลังเรียนสูงกว่าผลการทดสอบคะแนนก่อนเรียน ซึ่งหมายความว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น กับนักเรียนเป้าหมาย มีผลการทดสอบความรู้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 ผลการวัดทักษะปฏิบัติ (Skill) คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของ
หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดย
ใช้สถิติของวิลค็อกซัน The Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Rank Test

	N	\bar{X}	S.D.	Z	Sig
ก่อนเรียน	20	20.75	1.20		
หลังเรียน	20	30.80	1.64	-3.939	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 ผลการวัดทักษะปฏิบัติ (Skill) โดยใช้สถิติของวิลค็อกซัน ผู้วิจัย
ดำเนินการ โดยแสดงค่าเปรียบเทียบผลการวัดทักษะปฏิบัติ คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลัง
เรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น พบว่า ผลการวัดทักษะปฏิบัติ คะแนนก่อนเรียนและ
คะแนนหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการวัดทักษะปฏิบัติ
คะแนนหลังเรียนสูงกว่าผลการวัดทักษะปฏิบัติคะแนนก่อนเรียน ซึ่งหมายความว่า ผลการ
ทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น กับนักเรียนเป้าหมาย มีผลการวัดทักษะปฏิบัติ ดีขึ้น
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 ผลการวัดเจตคติ (Attitude) คะแนนหลังเรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลัก
เมือง อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

	N	\bar{X}	S.D.	ระดับ
หลังเรียน	20	4.34	0.80	มาก

ตารางที่ 12 ผลการวัดเจตคติ (Attitude) ผู้วิจัยดำเนินการ โดยแสดงค่าผลการวัดเจต
คติ คะแนนหลังเรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น พบว่า ผลการวัดเจตคติ คะแนนหลัง
เรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 13 ผลการทดสอบความรู้ (Knowledge) คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของ
หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภออมลาคูไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
โดยใช้สถิติของวิลค็อกซัน The Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Rank Test

	N	\bar{X}	S.D.	Z	Sig
ก่อนเรียน	13	35.69	3.81	-3.064	0.002*
หลังเรียน	13	47.08	6.36		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบความรู้ (Knowledge) โดยใช้สถิติของวิลค็อกซัน ผู้วิจัยดำเนินการ โดยแสดงค่าเปรียบเทียบผลการทดสอบความรู้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ก่อนการเรียนและหลังการเรียน พบว่า ผลการทดสอบความรู้คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการทดสอบคะแนนหลังเรียนสูงกว่าผลการทดสอบคะแนนก่อนเรียน ซึ่งหมายความว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น กับนักเรียนเป้าหมาย มีผลการทดสอบความรู้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 14 ผลการวัดทักษะปฏิบัติ (Skill) คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของ
หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภออมลาคูไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
โดยใช้สถิติของวิลค็อกซัน The Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Rank Test

	N	\bar{X}	S.D.	Z	Sig
ก่อนเรียน	13	20.15	.99	-3.210	.001*
หลังเรียน	13	31.31	1.38		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 ผลการวัดทักษะปฏิบัติ (Skill) โดยใช้สถิติของวิลค็อกซัน ผู้วิจัยดำเนินการ โดยแสดงค่าเปรียบเทียบผลการวัดทักษะปฏิบัติ คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น พบว่า ผลการวัดทักษะปฏิบัติ คะแนนก่อนเรียนและ

คะแนนหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการวัดทักษะปฏิบัติ คะแนนหลังเรียนสูงกว่าผลการวัดทักษะปฏิบัติคะแนนก่อนเรียน ซึ่งหมายความว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นกับนักเรียนเป้าหมาย มีผลการวัดทักษะปฏิบัติ ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 ผลการวัดเจตคติ (Attitude) คะแนนหลังเรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

	N	\bar{X}	S.D.	ระดับ
หลังเรียน	13	4.38	0.75	มาก

ตารางที่ 15 ผลการวัดเจตคติ (Attitude) ผู้วิจัยดำเนินการ โดยแสดงค่าผลการวัดเจตคติ คะแนนหลังเรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น พบว่า ผลการวัดเจตคติ คะแนนหลังเรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 16 ผลการทดสอบความรู้ (Knowledge) คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้สถิติของวิลค็อกชัน The Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Rank Test

	N	\bar{X}	S.D.	Z	Sig
ก่อนเรียน	19	35.58	4.14		
หลังเรียน	19	44.84	7.20	-3.102	0.002*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 ผลการทดสอบความรู้ (Knowledge) โดยใช้สถิติของวิลค็อกชัน ผู้วิจัยดำเนินการ โดยแสดงค่าเปรียบเทียบผลการทดสอบความรู้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ก่อนการเรียนและหลังการเรียน พบว่า ผลการทดสอบความรู้คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการทดสอบคะแนนหลังเรียนสูงกว่าผลการทดสอบคะแนนก่อนเรียน ซึ่งหมายความว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตร

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น กับนักเรียนเป้าหมาย มีผลการทดสอบความรู้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 17 ผลการวัดทักษะปฏิบัติ (Skill) คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภออมลไศย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้สถิติของวิลค็อกซัน The Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Rank Test

	N	\bar{X}	S.D.	Z	Sig
ก่อนเรียน	19	20.53	.51		
หลังเรียน	19	34.16	1.42	-3.853	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 ผลการวัดทักษะปฏิบัติ (Skill) โดยใช้สถิติของวิลค็อกซัน ผู้วิจัยดำเนินการ โดยแสดงค่าเปรียบเทียบผลการวัดทักษะปฏิบัติ คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น พบว่า ผลการวัดทักษะปฏิบัติ คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการวัดทักษะปฏิบัติ คะแนนหลังเรียนสูงกว่าผลการวัดทักษะปฏิบัติคะแนนก่อนเรียน ซึ่งหมายความว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น กับนักเรียนเป้าหมาย มีผลการวัดทักษะปฏิบัติ ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 18 ผลการวัดเจตคติ (Attitude) คะแนนหลังเรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภออมลไศย จังหวัดกาฬสินธุ์

	N	\bar{X}	S.D.	ระดับ
หลังเรียน	19	4.36	0.71	มาก

ตารางที่ 18 ผลการวัดเจตคติ (Attitude) ผู้วิจัยดำเนินการ โดยแสดงค่าผลการวัดเจตคติ คะแนนหลังเรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น พบว่า ผลการวัดเจตคติ คะแนนหลังเรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก

จากตารางที่ 9,13,15 จากผลการทดสอบความรู้ (Knowledge) โดยใช้สถิติของวิลค็อกซัน The Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Rank Test ผู้วิจัยดำเนินการ โดยแสดงค่าเปรียบเทียบผลการทดสอบของนักเรียน โรงเรียนเป่าหมาย เปรียบเทียบก่อนการทดสอบและหลังการทดสอบ พบว่า ผลการทดสอบความรู้คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการทดสอบคะแนนหลังเรียนสูงกว่าผลการทดสอบคะแนนก่อนเรียน ซึ่งหมายความว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นกับนักเรียนเป่าหมาย มีผลการทดสอบความรู้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 10,14,17 จากผลการวัดทักษะปฏิบัติ (Skill) โดยใช้สถิติของวิลค็อกซัน The Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Rank Test ผู้วิจัยดำเนินการ โดยแสดงค่าเปรียบเทียบผลการวัดทักษะปฏิบัติ คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น พบว่า ผลการวัดทักษะปฏิบัติ คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการวัดทักษะปฏิบัติคะแนนหลังเรียนสูงกว่าผลการวัดทักษะปฏิบัติคะแนนก่อนเรียน ซึ่งหมายความว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นกับนักเรียนเป่าหมาย มีผลการวัดทักษะปฏิบัติ ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 12, 15, 18 ผลการวัดเจตคติ (Attitude) ผู้วิจัยดำเนินการ โดย แสดงค่าผลการวัดเจตคติ คะแนนหลังเรียนของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น พบว่า ผลการวัดเจตคติ คะแนนหลังเรียนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ทั้ง 3 ระดับ

จึงสรุปผลการวิจัยได้ว่า หลังจากทีโรงเรียนเป่าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 โรงเรียนบ้านลาดวิทยาเสริม ตำบลหลักเมือง อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยแยกเป็นระดับชั้น ๆ ละ 1 ห้อง รวม 3 ห้องเรียน จำนวน 52 คน ได้นำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้แล้ว ทำให้ความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง